

Samenvatting Engels Hoofdstuk 8 en 9

Samenvatting door een scholier

3208 woorden

27 maart 2008

★ 3,9

8 keer beoordeeld

Vak

Engels

Methode

Eldorado

Hoofdstuk 8; 1960-1980

Tijdsbeeld

GB

De oude Britse industrieën kregen het zwaar te verduren op de wereldmarkt door nieuwe concurrenten. De vakbonden stortten in door een lange reeks van stakingen en arbeidsconflicten. In 1972 trad Engeland toe tot de Europese gemeenschap maar dat verhinderde niet dat het land economisch achterop raakte bij de rest van de Westerse gemeenschap. In 1969 begonnen de problemen in Noord-Ierland en als gevolg daarvan werd in 1979, door al het geknoei van de huidige regering Margaret Thatcher als minister-president gekozen

VS

De VS begon hoopvol met JFK als nieuwe president, maar na zijn moord en door de oorlog in Vietnam verdween de nationale eenheid. Jongeren ontdoken hun dienstplicht en werden als landverraders gezien, terwijl zij de oorlog zagen als een afzetmarkt voor de wapenindustrie die winst opleverde ten koste van levens.

Zwarte Amerikanen begonnen op te komen voor hun burgerrechten en na de moord op Martin Luther King kregen radicale zwarte groeperingen de overhand. Nixon moest aftreden door de watergate affaire en ook de VS was het geknoei zat en stemde massaal op Ronald Reagan

Kunst

GB

De kunst werd beïnvloed door de protestcultuur: taboes moesten worden verbroken. Vooral in de popmuziek kwam dit duidelijk naar voren m.b.v the beatles, the rolling stones enz. Tekst en muziek werden verbonden met de protest- & drugscultuur waarin jongeren leefden.

VS

Doordat de flowerpowerbeweging hardhandig werd aangepakt door de overheid, kondigden pop-art kunstenaars en stand-up comedians het einde van de kapitalistische burgercultuur aan. Zelfs Hollywood speelde hierop in.

Literatuur

Brits Proza

In de jaren 60 veranderde de roman weinig door de revolutie. Vorm, techniek en thematiek bleven de overhand houden.

Vrouwelijke en feministische schrijfsters braken definitief door met romans waarin de vrouw niet langer de huisvrouw, minnares of moeder was. De vrouwen vinden een eigen identiteit, ondanks kritiek van mannen. Angela Carter & John Fowles waren de uitzonderingen die niet deze kant op gingen.

Amerikaans proza

De Amerikaanse roman veranderde in de jaren 60 wel degelijk: het onderscheid tussen feit en fictie verdween: fiction ontstond. Schrijvers deden verslag van ware gebeurtenissen met behulp van technieken en artistieke vrijheid die typisch zijn voor de romanschrijver. Voorbeelden zijn *In Cold Blood* en het new journalism van Thompson en Wolf.

Uiteindelijk werd iedereen door oorlogsherinneringen van Vietnam veteranen deelgenoot van de nachtmerrie die zich daar had afgespeeld en dit leidde tot een nieuwe vorm van de roman: de postmodernistische roman.

Deze roman verlegde alle grenzen en wilde men een kijkje gunnen in de nachtmerrieachtige kanten van het Amerikaanse leven.

Afrikaans-Amerikaanse schrijvers schreven vooral over vervreemding en het zoeken naar een eigen identiteit

Britse poëzie

Hughes kwam met de tegenpool van het sobere en verstandelijke realisme, hij kwam met mooie stukken maar ook stukken over de wreedheid van de natuur en de slechte kanten van de mens.

McGough schreef teksten à la de Beatles en bereikte daarmee een groot publiek.

Heaney combineerde realisme met het instinctieve van Hughes

Johnson was de eerst, sociaal bewogen en rebelse reggeadichter van de zwarte Jamaicaanse minderheid.

Amerikaanse poëzie

Plath was een confessional dichtster die persoonlijke protesten liet horen, bijv. tegen de oorlog in Vietnam

Afrikaans-Amerikaanse werken kenmerkten zich door het voortzetten van de Harlem Renaissance

De meest invloedrijke poëzie kwam van Bob Dylan en James Morrison, en rockgroepen als The Doors. Zij bereikten veel mensen met hun muziek

Brits toneel

Het toneel was de beste reflectie van de stemming in de jaren 60, vooral komedies over serieuze zaken waren successen.

Amerikaans toneel

Albee legde in zijn *Who's Afraid of Virginia Woolf* de verstoorde relatie van een echtpaar bloot, dat niet meer in staat is schijn en werkelijkheid te scheiden.

BRITS PROZA:

Fowles:

Fowles laat in zijn romans alle grenzen tussen fictie en werkelijkheid vervagen: heden en verleden, feiten en verbeelding lopen in elkaar over. Hij legt alles wat hij vertelt uit, maar heeft geen controle over wat er gebeurt. De verhalen die hij schrijft komen niet uit hem, maar uit zijn personages die een eigen leven leiden.

Fowles schrijft romans waarin hij de lezer uiteindelijk laat kiezen uit meerdere versies van dezelfde gebeurtenis of uit mogelijke einden. Zijn stijl switcht net als de verhalen in zijn romans.

The French Lieutenant's Woman was een van de eerste romans in de 'historische' trend, waarin schrijvers

een historische periode herscheppen vanuit het licht van de 20e eeuw. Het boek gaat over een liefdesrelatie tussen een rijke man en een gevallen vrouw, maar Fowles vertelt ook over Darwin, Freud, seksualiteit in de 19e eeuw en de saaie beleving van de 20e eeuw.

Heller:

Heller diende in de WO II bij de luchtmacht, 15 jaar daarna schreef hij zijn eerste roman, *Catch-22*. Daarin schrijft hij, net als vele andere schrijvers in die tijd, over de waanzin van leven onder de dreiging van een atoomoorlog. De toon van de roman was heel cynisch.

Catch-22 lijkt een macabere komedie over Amerikaanse piloten tijdens WOII, die op een eiland in de Middellandse Zee zitten. Achter de humor gaat het thema schil: de mens zit hopeloos vast in een verachtelijk systeem en kan (paradox) de vrijheid nemen om precies te doen waar hij zin in heeft. De piloten zitten in het boek gevangen op het eiland: ze moeten een aantal vluchten hebben gevlogen, dan mogen ze naar huis, maar steeds als ze het aantal naderen wordt dit verhoogd. Er is geen enkele mogelijkheid tot ontsnapping.

Kesey:

Kesey is een van de legendarische tegencultuur figuren in de jaren '60, hij was proefkonijn voor geestverruimde middelen en dat maakte hem aanhanger van de psychedelische revolutie. Tom Wolfe schreef een boek over Kesey in new journalism stijl, over de gloriejaren van het hippietijdperk. In 1962 kwam Kesey met *One Flew Over The Cuckoo's Nest*, waarin hij vertelt over zijn ervaringen als nachtwaker in een psychiatrische inrichting en zijn experimenten met LSD. Het speelt zich af op een afdeling van de psychiatrische inrichting, die onder leiding staat van een vrouw, met zwarte sadistische helpers. Door de komst van Randle McMurphy (ruig, opgewekt en zelfbewust) verandert dit: hij bindt een strijd aan met het regime van de leidinggevende. Hij verliest de strijd, de vrouw laat hem een hersenoperatie ondergaan, maar aan de andere kant wint hij: zijn aanwezigheid geeft patiënten weer vreugde en een kans om terug te keren in de 'normale' maatschappij. Vooral 'Chief Bromden' bloeit op, die voorheen onder invloed van kalmerende middelen werkelijkheid en fantasie met elkaar verwarde. Met behulp van McMurphy vindt hij zichzelf terug.

Roth:

De boeken van Roth gaan voornamelijk over joodse intellectuelen die worstelen met hun joods-Amerikaanse identiteit. Ze voelen zich geen jood, maar ook geen Amerikaan. Roth neemt het stereotiep van Joodse moeder op de hak en de seksuele onverzadigbaarheid van joodse mannen. Hoe rijker en Amerikaans de mannen worden, hoe meer problemen dat met zich meebrengt.

Portnoy's Complaint was Roth's eerste bestseller en is een lange monoloog van Portnoy met zijn psychiater. Portnoy heeft in de monoloog een lange reeks (seksuele) frustraties, opgelopen in zijn jeugd en bij het proberen zich los te maken van zijn ouders.

BRITSE POËZIE:

Hughes:

Hughes is een dichter van de pracht en daartegenover van de wreedheid van de natuur. Hij vindt dat men met de natuurkracht in contact moet komen om zijn vitaliteit te hervinden en daarbij grijpt hij terug op heidense tradities en rituelen.

De gedichten van Hughes kunnen daarom in eerste instantie schokkend en vervreemdend zijn, maar als de lezer zich 'overgeeft aan de bezwerende kracht', zullen de gedichten qua thematiek eenvoudig blijken. Zijn gedichten gaan over 'de oorlog tussen vitaliteit en dood en worden misschien wel verteld om de

strijders van beide kanten te eren.

Heaney:

Heaney raakte tijdens zijn opleiding geïnspireerd door de poëzie. Zijn eerste bundel combineert een Ierse inhoud (het toen nog vreedzame leven op het platteland) en een strakke Engelse vorm. Dat blijft Heaney in al zijn bundels combineren.

Als de problemen in Ierland beginnen verhuist Heaney naar Dublin, waar hij 2 bundels schrijft met gedichten ter nagedachtenis aan vermoorde familie en vrienden.

Heaney gebruikt politiek alleen in zijn gedichten als het zich aandient als onderwerp binnen de grotere thematiek.

Plath:

Plath was een perfectioniste met ernstige psychische stoornissen. Vlak na haar huwelijk met Hughes bracht ze haar eerste dichtbundel uit maar daarna ging het mis. Het huwelijk liep spaak en Plath stond erin haar eentje voor. Tijdens een extreem koude winter probeerde ze een serie gedichten af te krijgen over haar ervaringen, waarna ze zich vergastte in de keuken. De gedichten werden een aantal jaar later uitgebracht in de bundel Ariel.

Plath combineerde haar lessen van leermeester Lowell, betekenisdichter, en van Hughes, instinctieve emoties, en vormde met behulp daarvan op eigen wijze haar gedichten.

BRITS TONEEL

Stoppard:

Stoppard werd geboren in Tsjechië maar emigreerde in 1946 naar Engeland. Hij werkte als journalist en film- en toneelcriticus. In 1967 werd *Rosencrantz and Guildenstern are dead* opgevoerd door het Royal National Theatre.

Het bewuste stuk is gebaseerd op 2 bijfiguren uit Hamlet (Shakespeare). Het stuk werkt aan de ene kant de twee personages uit Hamlet op een geestige, erudiete manier uit, met een eigen interpretatie van de karakters, maar aan de andere kant is het een metafoer voor de tegenstelling van het menselijk bestaan: de mens heeft een vrije wil maar is tevens een willoos slachtoffer van alle toevalligheden die er uiteindelijk voor zorgen dat de mens overlijdt.

Gedurende het hele stuk proberen Rosencrantz en Guildenstern te achterhalen wat zich afspeelt en wat er met hen gebeurt. Uiteindelijk worden ze door Hamlet de dood ingestuurd. De kracht van het stuk ligt in de interactie tussen de hoofdpersonen en de komische maar absurde dialogen van de twee.

AMERIKAANS TONEEL

Albee:

Albee wordt als geadopteerd rijkeluijskindje zich al snel bewust van de schade die materialisme kan aanrichten. Hij combineert in zijn toneelwerk de technieken van het realistische en absurdistische theater. Verbaal geweld is de ene vorm van communicatie tussen mensen die leven in een wereld zonder betekenisvolle waarden en normen, zoals de onze.

In *Who's afraid of Virginia Woolf* wordt het thema verder uitgewerkt, dat zich afspeelt in een hele normale dagelijkse omgeving met hele normale mensen. Het absurde gedeelte omvat het denkbeeldige kind dat het echtpaar heeft, om de leegte in hun relatie (door alcohol) op te vullen. Behalve over het kind kunnen de twee alleen maar communiceren door ruzie te maken en daarin neemt geen van beide een blad voor de mond.

Hoofdstuk 9; na 1980

Tijdsbeeld

GB

GB kwam door Margaret Thatcher uit het economisch slop, ten koste van arbeiders en kansarme immigranten. Haar opvolger, John Major, kreeg het niet makkelijk en Tony Blair werd in 1997 de nieuwe minister president. Door de dood van Lady Di bleek dat GB graag 'anders' wilde zijn.

VS

Onder republikein Ronald Reagan maakte de VS een ruk naar rechts. Zijn beleid zorgde voor een opleving van de economie, creëren van het yuppendom maar de kansarmen waren ook hier slachtoffer. De instorting van het communisme, het einde van de koude oorlog en de overwinning in de Golfoorlog bevestigden het gelijk van Reagan en opvolger Bush.

Vervolgens beloofde democraat Bill Clinton de problemen als het temperen van het yuppendom op sociale wijze aan te pakken en werd verkozen tot nieuwe president.

Yuppen 😊 young urban professionals, tegen hippies: toekomst is belangrijk.

Kunst

De digitale revolutie zorgde voor nieuwe vaardigheden onder jongeren: verschillende verhaallijnen volgen, bezig zijn met multimedia, zelf keuzes maken uit kunst, informatie en vermaak. Kunstenaars uit GB & de VS spelen hierop in met multimediale en interactieve kunst en samenvoegingen van stijlen en vormen. Performanceartieste Laurie Anderson gebruikt poëzie, muziek, film, video en choreografie in haar optredens.

Daarnaast willen kunstenaars duidelijk laten zien waar ze vandaan komen in hun werk.

Literatuur

Brits proza

5 trends:

- New Gothic roman:

Traditioneel realisme wordt geactualiseerd met behulp van de experimentele en postmoderne roman.

Resultaat: ultrarealisme dat inspeelt op de lees- en kijkgewoonten en de donkere kanten van het leven in GB belicht, onder Thatcher.

- Gay Fiction:

Homoseksuele schrijvers komen met briljante werken 'uit de kast'

- De historische roman:

Navolging van John Fowles: technieken van de postmoderne roman om het verleden te onderzoeken en verbanden met het heden aan te geven

- Postkoloniale en etnische roman:

In de jaren '80 kreeg iedere Britse kolonie haar eigen literatuur, waarin schrijvers de inheemse cultuur, de interactie en het samengaan met de cultuur en taal van de voormalig brits overheersers op tafel leggen. Ook werden Canadese, Australische, Zuid-Afrikaanse en Nieuw-Zeelandse schrijvers weer gewaardeerd.

- De regionale roman:

Tegenstrijdig aan etnische en postkoloniale romans ontwikkelt zich een beweging van schrijvers die opkomen voor regionale en lokale culturen binnen de Britse eilanden. Vooral de Ierse traditie, die al eerder een belangrijke rol speelde, neemt een prominente plaats in.

Ook de Schotse literaire renaissance kwam op gang, met het rauwe en schokkende magical calvanism.

Amerikaans proza

Min of meer dezelfde trends als in GB

- de experimentele roman

de experimentele impuls neemt af maar is nog steeds waarneembaar

- neorealisme

een stroming over de gevoelsarme levensstijl van de yuppen in de grote steden

- dirty realism (neoprovincialisme)

het belichten van de provinciale, kleinsteedse kant van de Amerikaanse samenleving. Het zijn verhalen over doorsnee-Amerikanen die in hun normale levens de gevolgen van de hardheid van de Amerikaanse samenleving ervaren.

- regionalisme

Kennedy, Carol Oates en Proulx schrijven over het noordoosten

Styron, Conroy en Burke over het nieuwe zuiden

Smiley en Keillor schrijven over het midwesten, het hart van de VS

McMurtry en McCarthy schrijven over Texas en het zuidwesten.

- De etnische roman

De etnische roman wordt meestal gecombineerd met de regionale roman.

Walker en Mosley: Afrikaans-amerikaanse traditie in het zuiden

Hong Kingston en Tan: Chines-Amerikaanse gemeenschap

Hijuelos en Anaya: Latijns-Amerikaans

Marmon Silko: de indiaanse pueblo cultuur met het zuidwesten.

Welch en Erdrich: reservaten in Montana en de Dakotas

Alexie: indianen aan de noordwestkust

Britse poëzie

De poëzie heeft dezelfde trends als de roman:

- De britse werkelijkheid in de jaren 80 (raime, cope, harrison, motion & williams)

- Regionalisme: Caribisch (D'Agenay, Dabydeen, Walcott & Zephaniah), Australisch (Murray & Porter), Canadees (Ondaatje & Michaels), Noord-Iers (sterk regionalisme, problemen in Noord-Ierland voeren boventoon; Paulin, Durcan & Muldoon), schots (Morgan (concrete poetry – verschijningsvorm verradt betekenis), Duffy & Robertson)

Amerikaanse poëzie

Een belangrijke trend was de multimediale voordrachtpoëzie (Anderson) en voordrachtpoëzie in de vorm van rap. Minderheden (etnisch, regionaal & seksueel) laten zich steeds meer horen.

Brits toneel

De vernieuwingsdrang nam af en men keerde terug naar het realisme. Veel stukken werden in die tijd succesvol verfilmd.

Potter experimenteerde met tv, MacLean en Cullen houden zich bezig met het regionalisme en Bennett was de meest succesvolle schrijver van dat moment, voor film, televisie en toneel.

Amerikaans toneel

Ook hier keerde men terug naar realisme met sterk filmische elementen. Het plot werd ondergeschikt aan de karakterisering en interactie van personages in dialogen, dit werd vooral gehanteerd door Quentin Tarantino. Shepard en Mamet waren de bekendste toneelschrijvers in die tijd en de Afrikaans-Amerikanen werden vertegenwoordigd door Wilson.

Brits Proza

Rushdie:

De Brits-Indiase Rushdie vermengt op betoverende wijze werkelijkheid en fantasie.

The Satanic Verses bracht hem in problemen, het gaat over het conflict tussen goed en kwaad, verpersoonlijkt in 2 acteurs die de engel Gibreel en de duivel Shaitan spelen. Gibreel droomt in het stuk over de profeet Mahound in fantasiestad Jahilia en dat werd door fundamentalistische moslims opgevat als belediging van Mohammed. Het boek werd verbrand en Rushdie werd ter dood veroordeeld.

Midnight's Children is Rushdies beste boek en vertelt het verhaal van een rijke indiase familie in de afgelopen 80 jaar. Saleem (de hoofdpersoon) is één van de kinderen die geboren is op de dag van de onafhankelijkheid van India en dat geeft hem uitzonderlijke gaven: hij kan door de geschiedenis reizen en de ervaringen meemaken van eenieder die hij kiest. Rushdie geeft in het boek satirisch commentaar op de recente politieke en sociale geschiedenis van India, maar ondanks het magische blijft het lijken op de werkelijkheid van India, surrealistisch als deze is.

Amerikaans proza

Walker:

Alice Walker gebruikt de dubbele onderdrukking van zwarte vrouwen in al haar boeken. De vrouwen in de romans ontworstelen zich aan de gevolgen van de onderdrukking, met behulp van het womanism, de zwarte variant op het feminisme: de kracht van zwarte vrouwen die zij vinden in hun onderlinge lotsverbondenheid, muzikale en religieuze tradities.

The color purple vertelt het verhaal van Celie, jong, ongeletterd en seksueel mishandeld, die onder de hoede wordt genomen door Shug, een womanist. De man van Celie is verliefd op Shug en behandelt Celie als zijn slavin. Haar zus Nettie is zendeling geworden in Afrika en komt daar in contact met het womanism, ze blijft brieven schrijven aan Celie, die haar man verborgen houdt en Celie voorhoudt dat Nettie dood is. Met behulp van Shug verlaat Celie haar man en wordt ze seksueel en maatschappelijk onafhankelijk en wordt ze uiteindelijk met Nettie herenigd.

Britse poëzie

Zephaniah:

Zephaniah had een crimineel verleden en nadat hij in de gevangenis bijna stier aan en longinfectie verhuisde hij naar Londen. Hij begon een boekhandel en kwam in aanraking met de reggae-dubvoordrachtsdichters. Hij is inmiddels een bekend dichter en cultureel commentator en overtuigd veganist. Hij zet zich in voor dierenleed maar ook voor zwarte minderheden.

Brits toneel

Potter:

Potter was een arbeidersjongen en ging met behulp van een beurs naar Oxford, waar hij socialistische ideeën en een voorliefde voor volkse muziek- en filmcultuur ontwikkelde. Begin jaren '60 belandde hij in het ziekenhuis met psoriasis, waarvoor hij medicijnen kreeg die hallucinaties veroorzaakten. Dit alles verwerkte Potter in zijn meesterwerk The Singing Detective (tv-serie).

In the Singing Detective lopen verhaal, taal, geluid, beeld en muziek naadloos in elkaar over. Hoofdpersoon Philip Marlow schrijft detectives en ligt in het ziekenhuis met psoriasis. Hij is verlamd en uit woede jegens alles en iedereen herschrijft hij zijn verhaal, The Singing Detective. Het verhaal gaat ook over 'Philip Marlow', een spion die undercover gaat als zanger bij een band en moet een mysterie oplossen in Nazi Duitsland. Door de zware medicijnen gaat de Marlow uit het boek van Potter hallucineren en wordt zijn

detective vermengt met zijn jeugdherinneringen en paranoïde fantasieën over zijn overspelige vrouw. Uiteindelijk slaagt Marlow er met behulp van een psychiater de stap te zetten richting genezing. Philip Marlow is ook de hoofdpersoon in een detective serie van Raymond Chandler.

Amerikaans toneel

Shepard:

Shepard is een multitalent voor wie toneel onderdeel is van het echte leven waarin iedereen gezien wil worden, iets wil voorstellen of iets wil uitbeelden. De personages in zijn stukken zijn altijd op zoek naar dat 'iets' wat ze willen voorstellen of uitbeelden. Volgens Shepard kan dat in het hedendaagse Amerika niet meer, omdat het wordt gedomineerd door de commerciële media. In zijn family plays proberen personages zich te hervinden in het gezin.

In True west is het bewuste gezin net als de Amerikaanse cultuur erg onbetrouwbaar. Twee broers willen een filmscenario schrijven en hebben elkaars hulp nodig. Lee wil namelijk het échte verhaal vertellen terwijl Austin alleen maar winst wil maken.